

ਅਪੀਲੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ

ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਦੁਲਟ ਜੇ.ਜੇ., ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਮਿ. ਦਾਟੇ, ਦੇਸ਼ੀ-ਅਪੀਲੈਂਟ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1953 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 410

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I)-ਸੈਕਸ਼ਨ 118-ਕੋਮਲ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ-ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਮੁਲਜ਼ਮ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਾਲੀ ਔਰਤ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ-ਕੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

5 ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ, ਉਸਦੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੋਮਲ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਕਾਬਲ ਗਵਾਹ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬੱਚਾ ਜੋ ਗਵਾਹ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇੰਨਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ; ਅੱਬਾਸ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ ਅਤੇ ਮੰਨੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ.

ਤੀਜੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਵਾਲਾ ਦਾਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮਿਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ 1953 ਤੋਂ ਅਪੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. Mst ਦਾਤੇ, ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ (ਜੋ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ) ਨੂੰ ਕਤਲ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 307 ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 374 ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਦਾਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੋਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪਤਨੀ ਹੈ; ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ, ਅੰਬੇ, ਛਿੰਬੇ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਅਤੇ ਬਲਬੀਰੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੁੱਡੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਧੀ ਹੈ ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ Mst. ਦਾਤੇ ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ

ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। 7 ਨਵੰਬਰ, 1952 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਦਾਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਮਤਰੇਏ ਬੱਚਿਆਂ, ਛਿੱਬੇ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰੇ ਉਰਫ਼ ਗੁੱਡੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵੱਲ ਲੈ ਗਈ ਜੋ ਰੋਹੀਵਾਲਾ ਖੂਹ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਵੀ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੂਹ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛਿੱਬੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਲਬੀਰੇ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਬਲਬੀਰੇ ਡੁੱਬ ਗਈ, ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛਿੱਬੂ ਤੈਰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ "ਹੈ ਭਾਉ ਲੇਲੈ" ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 8, ਨੇ ਇਹ ਰੋਲਾ ਸੁਣਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੂਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਉਹ ਖੂਹ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਹੀ ਮਿਲੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਝੁਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਰੋਲਾ ਪਾਇਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਰਸੂ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 10, ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 11, ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਖੂਹ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਦਰਸੂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੱਗ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਕੰਬਣੀ ਰੁਕ ਗਈ ਉਸਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਗੁੱਡੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੀਬੀ, ਭਾਵ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਖੂਹ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਖੂਹ ਕਾਫੀ ਡੂੰਘਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੀ ਲੜਕੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ। ਫਿਰ ਬੱਚੀ ਛਿੱਬੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦਾਦਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7 ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਥਾਣਾ ਘਰਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 12, ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਬੜਦਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 8 ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 9 ਦਰਸੂ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 10 ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 11 ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਨਾਂ oath ਤੋਂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਕਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 16 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਬੁੱਧੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁੱਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਮਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਲੜਕੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ Mst ਛਿੱਬੇ, ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 5 ਸਾਲ ਹੈ, ਕਾਬਲ ਗਵਾਹ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਬਾਸ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਾ ਗਵਾਹ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਵਿੱਚ, ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 118 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਰਮ ਸਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਜਿਸਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬੱਚਾ ਜੋ ਗਵਾਹੀ-ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇੰਨਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਾਮੇਸ਼-ਵਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਮਲ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੋਗ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਾਲ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੰਬਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ, ਜੇ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ 15 ਮਿੰਟ ਚੱਲੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 8, ਦਰਸੂ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 9, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 10 ਅਤੇ ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 11, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਝੂਠਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੋਜਾ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7, ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6. ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਬੱਚੇ ਛਿੱਬੇ ਦਾ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ Mst. ਦਾਤੇ ਦਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ (ਗੋਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ) ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਦੇ ਨਾਮਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਜ਼ਾਲਮ ਸੀ ਅਤੇ ਮਤਰੇਈਆਂ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਕਿ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਤਰੇਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਦੇਸਤਾਨਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਸੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੂਹ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਆਉਂਦਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਲੜਕੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। - ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਛਿੱਬੂ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰੇ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਬਲਬੀਰੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡੁੱਬ ਗਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਛਿੱਬੂ ਨੂੰ ਮੈਂਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ।

ਇਹ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾਤੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 307, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਘੱਟਾ ਕੇ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਦੁਲਟ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Authenticated/vetted by: Ritu Translator